

การศึกษาเปรียบเทียบความคิดทางการ เมืองในคัมภีร์อรรถศาสตร์ของเกอฏ็ลยะ
กับแนวความคิดในหนังสือเรื่อง เจ้าของมาเคียเวลลี

นางอุยง ตรีโยชยาพร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาปรัชญา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๘

ISBN 974-564-499-4

008770

i 17169513

THE COMPARTIVE STUDY OF POLITICAL THOUGHTS IN KAUTILYA'S
ARTHASASTRA AND MACHIAVELLI'S THE PRINCE

Mrs. Luyong Trichaiyaporn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Philosophy
Graduate School
Chulalongkorn University

1985

จะเป็นไปไม่ได้หากปราศจากระบบเศรษฐกิจที่ดี ความมั่งคั่ง เป็นสิ่งเดียวที่จะทำให้
ความปรารถนาอื่น เป็นผลสำเร็จ

ราชาธิปไตยในทศวรรษของมาเคียเวลลีเป็นระบอบรวมอำนาจไว้ในมือของเจ้า
ผู้ปกครอง แม้ว่าระบอบการปกครองจะประกอบด้วยรัฐมนตรี และขุนนาง แต่มาเคียเวลลี
คิดว่าเจ้าเมืองที่ใช้อำนาจโดยมอบอำนาจเด็ดขาดให้แก่ผู้ปกครองเขต ฐานะของเจ้าเมือง
จะไม่มั่นคง และในที่สุดผู้รับมอบอำนาจนั้นอาจจะช่วงชิงอำนาจของเจ้าเมืองไป เจ้าจึง
ต้องรวบรวมอำนาจและแสดงความเฉียบขาด เจ้ามีความโหดเหี้ยมและเฉียบขาดเพื่อให้ผู้
ปกครองเกิดความจงรักภักดี เจ้าอาจแสดงความโหดเหี้ยมและเฉียบขาดในบางโอกาส
เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ขุนนาง การกระทำรุนแรงใด ๆ ก็ตามหากกระทำด้วยเหตุผลทาง
การเมืองย่อมไม่มีดีหรือเลว ถูกหรือผิดเพราะชาติบ้านเมืองสำคัญมากกว่าสิ่งอื่นใด
แต่มาเคียเวลลีก็ไม่ได้ปฏิเสธศีลธรรม เขาเพียงแต่เห็นว่าศีลธรรมเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญ
การเมืองตามความคิดของมาเคียเวลลีรัฐซึ่งถือกำเนิดตามธรรมชาติมันต้องขึ้นอยู่กับประชาชน
ป้อมปราการ ที่แข็งแรงเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอในการป้องกันประเทศ ป้อมปราการที่
หนาแน่นห้อมล้อมด้วยชาวเมืองที่จงรักภักดีเท่านั้น คือ รัฐที่มาเคียเวลลีต้องการ อิตาลี
สมัยนั้นไร้แก่ทหารรับจ้าง ไม่มีทหารของตนเอง ดังนั้นมาเคียเวลลีจึงเห็นว่ากองทัพของ
ชาติ ซึ่งจงรักภักดีต่อผู้ปกครอง จะทำให้ประเทศมั่นคงปลอดภัย ด้านเศรษฐกิจแม้มาเคียเวลลี
จะไม่เน้นเด่นชัดเพราะอิตาลีเป็นดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ แต่เนื่องจากเศรษฐกิจเป็นรากฐาน
ของชาติ มาเคียเวลลีจึงเห็นว่ารัฐควรสนับสนุนผู้ที่มีความสามารถด้านต่าง ๆ ให้เกียรติ
ต่อผู้ชำนาญงานและมีฝีมือดีเด่น สนับสนุนประชาชนให้ทำงานเพื่อตนเองได้อย่างสันติ

ความคิดของเกอฏ็ลยและมาเคียเวลลีเหมือนกันในแง่ที่ว่า ผู้ปกครองไม่ว่า
จะอยู่ในสมัยใด มีความเฉลียวฉลาดและคិតธรรมมากน้อยเพียงไร ย่อมต้องการอำนาจ
ความเด็ดขาด จึงจะทำให้ประเทศดำรงอยู่ได้โดยปลอดภัย นั้นหมายความว่าส่วนมาก
ความเฉียบขาดเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของความเป็นผู้นำเสมอมา ส่วนในแง่ที่แตกต่างกัน

นั้นเกาฏิลยะยอมรับแต่เจ้าที่สืบทอดกันมาโดยราชตระกูล ส่วนมาเคียเวลสเห็นว่าใครก็ได้
ที่จะเป็นผู้ปกครองไม่จำเป็นต้องเป็นบุคคลในราชวงศ์ ประชาชนสามัญก็เป็นผู้ปกครองได้
หากผู้นั้นมีความสามารถ นอกจากนี้มาเคียเวลสยังให้ความสำคัญแก่เรื่องโชคชะตาอย่างมาก
เขาคิดว่าโชคชะตาเป็นตัวกำหนดการกระทำของมนุษย์ทุกเรื่องไม่ว่าจะเป็นการเมืองการ
ปกครอง หรือการกระทำในชีวิตประจำวัน การกระทำของมนุษย์ครั้งหนึ่งโชคชะตาจะเป็น
ผู้กำหนด และอีกครึ่งหนึ่งเป็นความสามารถของมนุษย์เอง เรื่องนี้เกาฏิลยะไม่สนใจที่จะ
แสดงความคิดเห็นไว้แต่อย่างใด

แนวคิดที่สำคัญที่ได้จากการวิจัยคือในบางกรณีการเมืองการปกครองเป็นเรื่อง
ที่มีความสำคัญอยู่เหนือศีลธรรมและไม่เกี่ยวข้องกับศีลธรรม เหตุผลของรัฐเท่านั้นที่สำคัญ
เหนือทุกสิ่ง และเศรษฐกิจกับการเมืองการปกครองเป็นเรื่องที่ไม่สามารถแยกออกจาก
กันได้ เพราะความมั่งคั่งเป็นรากฐานที่สำคัญของรัฐ เศรษฐกิจที่ดีย่อมมีส่วนทำ
ให้กองทัพเข้มแข็ง ประชาชนกินดีอยู่ดี และทำให้การพัฒนาประเทศเป็นไปในด้านอื่นตาม
ความปรารถนาของผู้ปกครองได้โดยง่าย

both in material and moral ways in the society. So the state may be taken as the center of society for the sake of compromising various interests of the peoples. The military power as the basis of the state should be drawn from the national soldiers who is more loyal and sincere than the hire ones, It is better to be defeated in war with his own soldiers than to win by the foreign and hire army. This results cannot be taken as the real victory. It is not enough for the Prince to use army and tactics only so he must utilize the tricky plots in various ways. Kautilya holds that the good living standard of the people in the state is the most important in political government. It is impossible for the state to be well without good economic system. The economic stability of the nation lead to other desirable results.

According to Machiavelli, the monarchy is the political system in which the political power is monopolized by the Prince. Though the government is composed of the cabinet and ministers, according to Machiavelli, the rank of the Prince from whom the political power has been totally transferred to the district office cannot be stable and is liable to be finally dethroned. So it is better for the Prince to monopolize his political power and take to the cruel and savage role when it is needed to suppress his ministers and noblemen. Any activity, if it is *raison d'etat* is neither good nor bad. This is because national interests are the most important of all. On the other hands, Machiavelli does not neglect the moral principle in justification,

but he regards all other issues as second to political necessity.

According to Machiavelli, the states that takes place naturally are based on the citizens. Only strong forts cannot sufficiently protect the state, but the fort together with the citizen loyal to the state is the best thing for which he seeks. In the time of Machiavelli, Italy had no soldiers of her own. So Machiavelli advocates that it is because of national army composed of national soldiers loyal to the government that the state may in security exist. Certainly, Machiavelli does not lay emphasis on national economy because Italy during his time was a wealthy nation. But since the foundation of the states is nothing but the economy, he thinks therefore that the state should promote the competents in various field of subjects, honour the skill-man and experts and encourage them to work peacefully for the sake of themselves. Kautilya's thoughts and Machiavelli's ideas, if considering precedely, are similar in that the governer of the state, no matter they are good in intellect or virtue more or less, need the political powers. By the way of this, The state may in security exist and this means that dictatorship is always the method of most leaders. From the different point of views, Kautilya accepts the hierarchy of hereditary prince, whereas Machiavelli thoughts that the hereditary prince or common man can be a governer if he has competence. Moreover Machiavelli lay much emphasis on fortune. This is because fortune determines all human activities, irrespectively of politic, goverment, or works in daily life. One half of

human activity is determined by fortune and another half depends upon human competency. Kautilya does not take interest in this aspect.

Some important idea that can be squeezed out of this researches is that in some cases politics and government are importance beyond and without relation to morality. The reason of the state is more important of all and both politics and government cannot be separated. This is because the wealth of the nation is the important basis of the state. Good economy leads accordingly to strong army, the well being of the people and various developments in the whole country desired by the government.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ วิจิตร เกิดวิเศษณ์ ที่ได้กรุณาสละเวลา และมีความเหน็ดเหนื่อยเป็นอย่างยิ่งในการควบคุมการวิจัย และตรวจสอบวิทยานิพนธ์นี้ เพื่อให้มีความสมบูรณ์และถูกต้อง และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร ฅ รังษี อาจารย์ผู้ให้คำปรึกษาและกำลังใจด้วยดีตลอดมา ตลอดจนอาจารย์ทุกท่าน ผู้ให้การศึกษอบรมแก่ผู้วิจัย

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์เจษฎา สืบสหการ อาจารย์กรุงเทพการ-
บัญชีวิทยาลัย คุณ ฅรงค์ พวงไพโรจน์ เจ้าหน้าที่สถานทูตอเมริกา Miss Gho
Poay Hoon เจ้าหน้าที่ ASCAP และเจ้าหน้าที่สถานทูตอินเดียอีกหลายท่านที่ได้
มีส่วนช่วยเหลือและแนะนำข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลง
ด้วยดี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิจกรรมประกาศ	ญ
บทที่	
๑. บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
๑.๓ ขอบข่ายของการวิจัย	๒
๑.๔ ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	๓
๑.๕ วิธีการวิจัย	๓
๒. ภูมิหลังทางความคิดของ เกาหลีและมา เคีย เวลลี	๔
๒.๑ ภูมิหลังทางความคิดของ เกาหลี	๔
๒.๑.๑ เหตุการณ์ทางการเมืองและสภาพแวดล้อม	๔
๒.๑.๒ บ่อเกิดของคัมภีร์วรรณคดี	๕
๒.๒ ภูมิหลังทางความคิดของมา เคีย เวลลี	๘
๒.๒.๑ เหตุการณ์ทางการเมืองและสภาพแวดล้อม	๘
๒.๒.๒ จุดมุ่งหมายในการเขียนเรื่องเจ้า	๙
๓. ความคิดทางการเมือง ในคัมภีร์วรรณคดีของ เกาหลี	๑๓
๓.๑ ลักษณะของผู้ปกครองและการสืบราชสมบัติ	๑๓
๓.๑.๑ ลักษณะของผู้ปกครอง	๑๓
๓.๑.๒ การสืบราชสมบัติ	๑๖

บทที่

๓.๒	รัฐและหน้าที่ของรัฐ	๑๙
๓.๒.๑	รัฐ	๑๙
๓.๒.๒	หน้าที่ของรัฐ	๒๓
๓.๒	การบริหารรัฐ	๒๖
๓.๓.๑	การบริหารโดยทั่วไป	๒๖
๓.๓.๒	การทหาร	๓๕
๓.๓.๓	เศรษฐกิจของรัฐ	๔๓
๔.	ความคิดทางการเมืองในหนังสือเรื่อง เจ้าของมา เคีย เวลลี	๕๑
๔.๑	ลักษณะของผู้ปกครองและการสืบราชสมบัติ	๕๗
๔.๑.๑	ลักษณะของผู้ปกครอง	๕๗
๔.๑.๒	การสืบราชสมบัติ	๕๗
๔.๒	รัฐและหน้าที่ของรัฐ	๕๘
๔.๒.๑	รัฐ	๕๘
๔.๒.๒	หน้าที่ของรัฐ	๖๑
๔.๓	การบริหารรัฐ	๖๒
๔.๓.๑	การบริหารโดยทั่วไป	๖๒
๔.๓.๒	การทหาร	๖๘
๔.๓.๓	เศรษฐกิจ	๗๐
๕	เปรียบเทียบความคิดทางการเมืองในคัมภีร์อรรถศาสตร์ของ เกาฐीलยะ กับแนวความคิดเรื่อง เจ้าของมา เคีย เวลลี	๗๒
๕.๑	การเปรียบเทียบลักษณะของผู้ปกครองและการสืบราชสมบัติ	๗๒
๕.๒	การเปรียบเทียบรัฐและหน้าที่ของรัฐ	๗๔

บทที่

๕.๓	การเปรียบเทียบเรื่องการบริหารโดยทั่วไป	๗๖
๕.๔	การเปรียบเทียบเรื่องอาหาร	๗๘
๕.๕	การเปรียบเทียบเรื่องเศรษฐกิจ	๗๙
๕.๖	การเปรียบเทียบด้านอื่นทั่วไป	๘๐
๕.๗	ความคิดของมาเคีย เวลลีและ เกาฏิลยะกับนักปรัชญาการเมือง ตะวันตก	๘๒
๖	บทสรุป	๘๕
	บรรณานุกรม	๘๙
	ประวัติการศึกษา	๙๒